

[Arne Christiansen]

et østligt udspil om afholdelse af en konference om militær détente i Europa.

Som situationen ser ud i øjeblikket, er det åbenbart meget vanskeligt at forene de to forslag, bl. a. fordi de skitserede geografiske og styrkemæssige forudsætninger er vidt forskellige. Det synes at være afgørende for Frankrig, at dets forslag knyttes til CSCE-beslutningerne i Madrid, og tiden vil så vise, om Sovjet med satellitter kan komme uden om anvendelse af dette forum.

Alt i alt er der som hidtil flere muligheder for fortsat dialog, men optrapningen af nukleare våbensystemer og direkte aggression mod et neutralt, forsvarsløst land fremmer ikke tilbøjeligheden til at udnytte disse muligheder.

Palle Simonsen (KF):

Også jeg vil gerne sige tak til udenrigsministeren for det, jeg vil kalde en god status over hele den nedrustningspolitiske situation. Jeg synes, at vi her får et godt overblik over, hvad der er sket, og hvad der kan ske, men at vi til gengæld også får et meget klart indtryk af, at mulighederne for, at der sker noget lige på det nærmeste, måske ikke er de allergunstigste.

Jeg har hæftet mig ved, at udenrigsministeren i sin tale bl. a. siger, at den sovjetiske militærintervention i Afghanistan rystede den tillid, der er hovedforudsætningen for nedrustning. Hvor meget vi end beklager det, må vi se i øjnene, at det nuværende anspændte storpolitiske klima indtil videre har svækket mulighederne for at komme videre i de internationale nedrustningsdrøftelser. Det synes jeg er et meget realistisk afsnit, og det afsnit kan vi 100 pct. tilslutte os.

Det er jo nedslående, at resultaterne ikke er større, men det er også klart, at ikke mindst begivenhederne i Afghanistan har gjort det vanskeligt, som udenrigsministeren siger det, at nå konkrete resultater inden for den nærmeste fremtid.

Jeg mener i øvrigt ikke, at der efter udenrigsministerens tale er grund til at gå dybt ind i materien, men jeg vil dog gerne sige til hr. Gert Petersen, at hr. Gert Petersen ikke, som man kunne få indtryk af efter det første indlæg, har noget patent på det ønskelige i at opnå en nedrustning. Det er naturligvis kun tåber, som kan være imod det ønskelige i en

nedrustning, men det er også kun romantikere, der kan tro på, at der i dette øjeblik skulle være gunstige muligheder for at nå betydelige resultater.

Naturligvis er kaprustningen en fare, men hvem har skabt den? Jeg synes, det er væsentligt at prøve at se nærmere på, hvor provokationerne kommer fra. Jeg mener ikke, man kan sige, de kommer fra den vestlige verden, og de kommer i hvert tilfælde under ingen omstændigheder fra Danmark.

Når hr. Gert Petersen så kraftigt efterlyser initiativer fra dansk side og f. eks. siger, at Danmark bør presse USA til at ratificere SALT II-aftalen, vil jeg spørge, om det er hr. Gert Petersens mening, at vi f. eks. her i folketinget skulle vedtage en dagsorden, der opfordrer USA til at ratificere. Jeg synes, det var betydelig mere realistisk, hvis hr. Gert Petersen fandt en anden adressat. Der er jo ikke nogen tvivl om, at hvis det f. eks. var muligt at formå Sovjet til at trække sig ud af Afghanistan, var der gode og rige muligheder for, at man fik ratificeret en SALT II-aftale. Men at f. eks. Danmark skulle have nogen muligheder for at øve et særligt pres for at få USA til at ratificere, mener jeg er utænkeligt og ikke engang ønskeligt, for det ville give indtryk af en usandsynlig urealistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik i Danmark.

Jeg synes, det er meget væsentligt også at sætte en streg under det, hr. Lasse Budtz var inde på, nemlig at vi i de seneste år har set et eksempel på, at USA trak sig tilbage netop i forbindelse med produktion af neutronbomben. Hvad skete der? Har vi set nogen som helst positive reaktioner på dette? Mig bekendt overhovedet ingen. Her var dog en chance for Sovjet til at vise, at man dér ønskede at nå nogle konkrete resultater.

For os at se er det sådan, at uanset hvor ønskeligt det er at nå frem til resultater, er der én ting, der er forudsætningen for konkrete resultater på nedrustningens område, og det er solidaritet og styrke i NATO-alliancen.

Når det er lykkedes at få etableret en SALT I-aftale, og når man har været tæt på at nå frem til en ratifikation af en SALT II-aftale, er det vel netop, fordi man her har været i en situation, hvor Sovjet på grund af USAs overlegenhed på de strategiske våbens område var interesseret i at nå nogle resultater, lige så vel som man har set det modsatte,